

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ ПІВНІЧНОГО МІЖОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

«01» травня 2024 року

№ 60/67-рп/к

справа № 397/60/67-рп/к.24

м. Київ

*Про початок розгляду справи
за ознаками порушення законодавства
про захист економічної конкуренції*

Адміністративна колегія Північного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши подання Третього відділу досліджень і розслідувань від 18.04.2024 № 60-03/111-П та відповідні матеріали,

ВСТАНОВИЛА:

1. ПРЕДМЕТ СПРАВИ

(1) Дії товариства з обмеженою відповідальністю «БІЛОЦЕРКІВВОДА» (далі – ТОВ «БІЛОЦЕРКІВВОДА», Товариство), які полягають у встановленні в технічних умовах на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення умов щодо встановлення комерційного/розподільного електромагнітного засобу вимірювальної техніки з діапазоном вимірювання R=800 (метрологічний клас точності «D»), що не передбачено чинними нормативно-правовими актами у сфері централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополюючим (домінуючим) становищем на ринках послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в *«Інформація, доступ до якої обмежено»*, де розташовані водопровідні та каналізаційні системи, які знаходяться на балансі ТОВ «БІЛОЦЕРКІВВОДА», що могло призвести до ущемлення інтересів споживачів, яке було б неможливим за умов існування значної конкуренції на цьому ринку.

2. ВІДПОВІДАЧ

(2) Відповідачем у справі є ТОВ «БІЛОЦЕРКІВВОДА» (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*); ідентифікаційний код юридичної особи *«Інформація, доступ до якої обмежено»*).

(3) Згідно з відомостями, які містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, основним видом діяльності ТОВ «БІЛОЦЕРКІВВОДА» є *«Інформація, доступ до якої обмежено»* (код за КВЕД *«Інформація, доступ до якої обмежено»*).

(4) ТОВ «БІЛОЦЕРКІВВОДА» 18.06.2013 була видана ліцензія на централізоване водопостачання та централізоване водовідведення, строк дії якої становив з 07.06.2013 по

06.06.2018. В подальшому 15.02.2018 Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг прийняла постанову № 177 «Про переоформлення ліцензії на централізоване водопостачання та централізоване водовідведення, виданої ТОВ «БІЛОЦЕРКІВВОДА». Відповідно до пункту першого вказаної постанови, видану ТОВ «БІЛОЦЕРКІВВОДА» ліцензію **«Інформація, доступ до якої обмежено»** на право провадження господарської діяльності з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення було переоформлено на безстрокову.

(5) Листом від 13.03.2024 № 1-03/09-878 (вх. Відділення від 15.03.2024 № 60-01/1028) ТОВ «БІЛОЦЕРКІВВОДА» повідомило, що надає послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в межах **«Інформація, доступ до якої обмежено»**.

(6) Тобто, ТОВ «БІЛОЦЕРКІВВОДА» є суб'єктом господарювання у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

3. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

(7) Північне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) з метою виконання завдань покладених Законом України «Про Антимонопольний комітет України», здійснює державний контроль за дотриманням водопостачальними організаціями (водоканалами) вимог законодавства про захист економічної конкуренції під час надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

(8) Під час здійснення вищевказаного контролю Відділенням було направлено до ТОВ «БІЛОЦЕРКІВВОДА» вимогу про надання інформації від 09.02.2024 № 60-02/568.

(9) Листом від 26.02.2024 № 1-03/09-693 (вх. Відділення від 27.02.2024 № 60-01/768) ТОВ «БІЛОЦЕРКІВВОДА» надало відповідь на вищевказану вимогу.

(10) Відділенням було направлено до ТОВ «БІЛОЦЕРКІВВОДА» вимогу про надання інформації від 28.02.2024 № 60-02/829.

(11) Листом від 13.03.2024 № 1-03/09-878 (вх. Відділення від 15.03.2024 № 60-01/1028) ТОВ «БІЛОЦЕРКІВВОДА» надало відповідь на вищевказану вимогу.

4. ВИЗНАЧЕННЯ МОНОПОЛЬНОГО (ДОМІНУЮЧОГО) СТАНОВИЩА

(12) Відділенням здійснено дослідження становища ТОВ «БІЛОЦЕРКІВВОДА» на ринках послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в територіальних межах **«Інформація, доступ до якої обмежено»**, де розташовані водопровідні та каналізаційні системи, які знаходяться на балансі ТОВ «БІЛОЦЕРКІВВОДА», керуючись Методикою визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 5 березня 2002 року № 49-р, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 1 квітня 2002 року за № 317/6605 (із змінами) (далі – Методика), з урахуванням пункту 2.2 Методики та статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

(13) Як передбачено пунктом 2.2 Методики, етапи визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання, їх кількість та послідовність проведення, передбачені пунктом 2.1 Методики, було обрано та застосовано виходячи з фактичних обставин справи, зокрема: особливостей товару, структури ринку, обсягів

навної інформації щодо ринку тощо.

4.1. Встановлення об'єктів аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища

(14) Відповідно до пункту 3.1 Методики об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: суб'єкт господарювання, група суб'єктів господарювання, конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим суб'єктом господарювання.

(15) Під час визначення об'єктів аналізу Відділення виходило з того, що підставою для складання цього подання стало виявлення ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції в діях ТОВ «БІЛОЦЕРКІВВОДА» за результатами здійснення державного контролю за дотриманням водопостачальними організаціями (водоканалами) вимог законодавства про захист економічної конкуренції під час надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

(16) Тобто, об'єктом для визначення монопольного (домінуючого) становища є:

- суб'єкт господарювання – ТОВ «БІЛОЦЕРКІВВОДА»;
- товар – послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.

Інша господарська діяльність Товариства, крім надання вказаної послуги, не є об'єктом аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища.

4.2. Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців цих товарів щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище

4.2.1. Складання переліку товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання і які мають ознаки одного товару, товарної групи.

(17) Згідно з пунктом 4.1 Методики перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з товарів (товарних груп), які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).

(18) Відповідно до пункту 1 Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 «Про затвердження Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення» (далі – Правила № 690) цими правилами регулюються відносини між суб'єктом господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення (далі – виконавець), та індивідуальним і колективним споживачем (далі – споживач), який отримує або має намір отримувати послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (далі – послуги), а також визначеною власником (співвласниками) особою, що здійснює розподіл обсягів послуг.

(19) Положеннями статті 1 Закону України «Про питну воду та питне водопостачання» визначено, що **централізоване питне водопостачання** – господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, розподільних водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва та транспортування питної води.

(20) Пунктом двадцять дев'ять частини першої статті 1 Закону України

«Про водовідведення та очищення стічних вод» визначено, що **централізоване водовідведення** - господарська діяльність у сфері збирання, транспортування, очищення та скидання стічних вод за допомогою системи централізованого водовідведення.

(21) Невід'ємною складовою послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є видача технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.

(22) Порядок користування системами централізованого водопостачання та централізованого водовідведення визначено Правилами користування системами централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в населених пунктах України, що затверджені наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 27.06.2008 № 190 (у редакції наказу Міністерства розвитку громад та територій України від 19.04.2021 № 97) та зареєстровані у Міністерстві юстиції України 07.10.2008 за № 936/15627 (далі – Правила № 190).

(23) Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення надаються ТОВ «БІЛОЦЕРКІВВОДА» на платній основі, а отже є товаром відносно якого визначається монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання.

(24) Визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється, виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.

4.2.2. Споживчі характеристики

(25) Відповідно до Методики споживчі характеристики товару визначаються за функціональним призначенням, фізичними, технічними та експлуатаційними характеристиками, ступенем новизни товару.

(26) Відповідно до положень статті 1 Закону України «Про питну воду та питне водопостачання» централізоване питне водопостачання - господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, розподільних водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва та транспортування питної води.

(27) Згідно з пунктом 29 Закону України «Про водовідведення та очищення стічних вод» централізоване водовідведення - господарська діяльність у сфері збирання, транспортування, очищення та скидання стічних вод за допомогою системи централізованого водовідведення.

(28) Відносини між суб'єктом господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення (далі – Виконавець), та індивідуальним і колективним споживачем (далі – Споживач), який отримує або має намір отримувати послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, а також визначеною власником (співвласниками) особою, що здійснює розподіл обсягів послуг регулюють Правила № 690.

(29) Пунктом 7 Правил № 690 визначено, що Виконавець забезпечує безпечно та безперервне постачання питної води споживачу, якість та тиск якої повинні відповідати вимогам законодавства та умовам договору.

(30) Пунктом 8 Правил № 690 визначено, що параметри якості питної води повинні

відповідати вимогам державних санітарних норм і правил на питну воду.

(31) Значення тиску питної води повинно відповідати параметрам, встановленим державними будівельними нормами.

(32) Згідно із пунктом 9 Правил № 690 Виконавець забезпечує постачання питної води у відповідній кількості та якості послуги, що встановлені нормативами:

- індивідуальним договором про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем – до межі внутрішньобудинкових систем багатоквартирного будинку (будівлі) та інженерно-технічних систем приміщення споживача;

- за колективним договором про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, договором з колективним споживачем про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, індивідуальним договором про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, договором з власником (користувачем) будівлі (приміщення у будівлі) про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення – до межі зовнішніх інженерних мереж постачання послуг виконавця та внутрішньобудинкових систем багатоквартирного будинку (будівлі).

(33) Відповідно до пункту 10 Правил № 690 визначення кількості та якості (щодо тиску) послуг здійснюється відповідно до умов договору:

- за показаннями вузла комерційного обліку послуги та іншими засобами виміральної техніки – для колективного договору, договору з колективним споживачем, договору з власником (користувачем) будівлі, індивідуального договору;

- з урахуванням показань вузла (вузлів) розподільного обліку послуги (у разі їх наявності) – для індивідуальних договорів про надання послуг з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем.

(34) Відповідно до положень статті 1 Закону України «Про питну воду та питне водопостачання» технічні умови - це комплекс умов і вимог до інженерного забезпечення систем водопостачання, які мають відповідати його розрахунковим параметрам.

(35) Згідно з положеннями статті 23 Закону України «Про питну воду та питне водопостачання» суб'єкт господарювання, що здійснює експлуатацію об'єктів централізованого питного водопостачання, забезпечує населення питною водою за допомогою пунктів розливу (в тому числі пересувних), застосування установок (пристроїв) підготовки питної води та/або виробництво фасованої питної води (далі – підприємства питного водопостачання) має право, зокрема, видавати дозволи і технічні умови на підключення споживачів до систем централізованого питного водопостачання.

(36) Відповідно до положень статті 29 Закону України «Про питну воду та питне водопостачання» нормативом у сфері питної води та питного водопостачання є, зокрема, технічні умови.

(37) У технічних умовах зазначаються:

а) найменування та адреса об'єкта, замовника, проектувальника, вид будівництва, нормативні терміни проектування і будівництва;

б) відомості про джерела питного водопостачання;

в) місце приєднання до водопровідних мереж, вимоги до обладнання, вузлів приєднання;

г) основні розрахункові інженерні параметри системи питного водопостачання, що включають:

гарантовану кількість і якість питної води;

тиск у місці підключення.

(38) Порядок розроблення та затвердження технічних умов у сфері питної води та питного водопостачання встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства.

(39) Пунктом 24 частини першої статті 1 Закону України «Про водовідведення та очищення стічних вод» визначено, що технічні умови - комплекс умов до інженерного забезпечення систем водовідведення, які мають відповідати його розрахунковим параметрам.

(40) Відповідно до статті 24 Закону України «Про водовідведення та очищення стічних вод» приєднання до систем централізованого водовідведення здійснюється відповідно до технічних умов, виданих підприємством централізованого водовідведення.

(41) У технічних умовах на приєднання до систем централізованого водовідведення зазначаються:

- найменування та адреса об'єкта, замовника, проектувальника;
- вид будівництва, нормативні строки проектування і будівництва;
- місце та спосіб приєднання до мереж централізованого водовідведення, вимоги до обладнання, вузлів приєднання;
- відомості про місце скидання очищених стічних вод;
- основні розрахункові інженерні параметри системи централізованого водовідведення, що включають:
  - кількість, якість і режим надходження стічних вод;
  - тиск у місці підключення;
  - умови скиду очищених стічних вод.

(42) Основною споживчою характеристикою послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, є їх надання суб'єктами господарювання, що діють на цьому ринку із застосуванням спеціального обладнання, що їм належать або ними використовуються (експлуатуються).

(43) З огляду на наведене, невід'ємною складовою послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є видача технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.

4.2.3. Умови споживання та умови реалізації

(44) Положенням Правил № 190 визначено, що технічні умови на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення (далі – технічні умови) - комплекс умов та вимог до інженерного забезпечення об'єкта будівництва, реконструкції та заходів для забезпечення гідравлічних параметрів стабільної роботи систем централізованого питного водопостачання (з урахуванням забезпечення потреб пожежогасіння) та/або централізованого водовідведення.

(45) Пунктом 9 розділу II «Обов'язки виконавця послуги з централізованого водопостачання/централізованого водовідведення та споживача у сфері користування системами централізованого питного водопостачання та водовідведення» Правил № 190 споживач забезпечує виконання технічних умов та підключення об'єктів до систем централізованого питного водопостачання та водовідведення згідно із цими правилами.

(46) Розділ III Правил № 190 визначає, що приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення здійснюється відповідно до технічних умов, виданих виконавцем послуги з централізованого водопостачання/централізованого

водовідведення, та розробленого і затвердженого в установленому порядку проєкту на приєднання.

(47) Для забезпечення водопостачанням та водовідведенням будівельних майданчиків (на час будівництва об'єкта) видаються технічні умови на тимчасове підключення та укладаються тимчасові угоди з водопостачання та водовідведення за тимчасовою схемою на період будівництва.

(48) Для одержання технічних умов споживач подає виконавцю послуги з централізованого водопостачання / централізованого водовідведення такі документи:

- заяву;
- опитувальний лист;
- ситуаційний план з визначенням місця розташування земельної ділянки на відповідній території - в масштабі 1:500 із зазначенням підземних інженерних комунікацій (при необхідності);
- копії документів, які підтверджують право власності або користування земельною ділянкою;
- вкопювання з містобудівної документації зі схемою прив'язки до систем водопостачання та водовідведення, яка пропонується;
- копію дозволу на спеціальне водокористування та копію спеціального дозволу на користування надрами (у разі наявності обов'язку щодо їх отримання);
- розрахунок витрат водоспоживання і водовідведення об'єкта згідно з діючими нормами, завірений підписами керівника проєктної організації та замовника;
- у разі наміру замовника приєднатися до водопровідної мережі та/або мережі водовідведення, які не належать виконавцю послуги з централізованого водопостачання/централізованого водовідведення, додатково надається погодження (згода) власника цих мереж.

(49) Передумовою для приєднання об'єктів до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення є визначена виконавцем послуги з централізованого водопостачання/централізованого водовідведення технічна можливість доступу споживачів до відповідних послуг на основі оцінки впливу, визначеної Законом України «Про оцінку впливу на довкілля», підключення об'єкта за умови дотримання належного рівня надання послуг з урахуванням наявності мереж, їх пропускнуої здатності, параметрів тиску, спроможності очисних споруд.

(50) За відсутності технічних можливостей для надання послуг централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення виконавець послуги з централізованого водопостачання/централізованого водовідведення відмовляє у приєднанні.

(51) Можливість доступу до таких послуг в майбутньому визначається генеральним планом відповідного населеного пункту щодо систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення.

(52) У випадку розміщення на одній земельній ділянці кількох промислових підприємств, які скидають стічні води у систему централізованого водовідведення, виконавець послуги з централізованого водопостачання/централізованого водовідведення при видачі технічних умов передбачає встановлення контрольних колодязів на мережах водовідведення споживача для кожного з підприємств.

(53) За наявності технічної можливості для приєднання об'єкта споживача до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення, виконавець послуги з централізованого водопостачання / централізованого водовідведення

видає технічні умови згідно з поданою заявою протягом десяти робочих днів з дня реєстрації відповідної заяви.

(54) Собівартість послуг з підготовки технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення визначається на підставі обґрунтованих трудовитрат, вартості одного людино-дня, виходячи із складності об'єкта підключення та категорії споживача.

(55) Строк дії технічних умов складає три роки з дня їх надання у разі неприєднання об'єкта до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення.

(56) Збільшення ліміту водоспоживання/водовідведення потребує розробки нових технічних умов.

(57) Технічні умови повинні включати:

- місце та спосіб підключення до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення;
- обсяг та тиск води, режим водопостачання;
- обсяги, вид та показники якості стічних вод, що скидаються;
- рекомендовані матеріали труб та перелік арматури і обладнання на них, глибину залягання трубопроводів;
- місце встановлення приладів обліку води, їх діаметр, тип, параметри, вимоги до встановлення;
- умови для влаштування проміжного резервуара, насосів – підвищувачів тиску, регуляторів тиску та обмежувачів;
- графічний матеріал із нанесенням відповідних інженерних мереж, місця приєднання до них об'єкта, місце розмежування балансової належності;
- термін дії технічних умов.

(58) Технічні умови є підставою для розроблення проєктно-технічної документації на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення (далі – проєктно-технічна документація) згідно з державно-будівельними нормами та іншими нормативно-правовими актами і є обов'язковими для виконання.

(59) Проєктно-технічна документація розробляється відповідно до виданих виконавцем послуги з централізованого водопостачання/централізованого водовідведення технічних умов.

(60) Строк розгляду поданої на узгодження проєктно-технічної документації не може перевищувати п'ятнадцяти робочих днів з дня її отримання виконавцем послуги з централізованого водопостачання / централізованого водовідведення.

(61) Для забезпечення водопостачання об'єкта потрібно влаштування одного водопровідного вводу. В окремих випадках для об'єктів, що потребують дублювання водопостачання і мають протипожежні водопроводи, а також при великих витратах води, виконавець послуги з централізованого водопостачання / централізованого водовідведення може дати дозвіл на влаштування додаткових вводів. На кожному вводі мають бути встановлені вузол комерційного обліку води та запірна арматура. Виконавець послуги з централізованого водопостачання / централізованого водовідведення має право визначати призначення вводів (діючих або резервних) і вимагати від споживача ліквідації зайвих вводів або влаштування додаткових. Кількість та призначення вводів визначаються на підставі проєктно-технічної документації.

- (62) Приєднання об'єктів безпосередньо до водогонів не допускається.
- (63) Не допускається з'єднувати мережі господарсько-питних водопроводів з мережами, по яких транспортується вода непитної якості, а також з мережами нецентралізованого водопроводу.
- (64) Підключення нових вводів до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, не обладнаних комерційними приладами обліку води, не допускається.
- (65) Проєкт на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення подається для узгодження виконавцю послуги з централізованого водопостачання / централізованого водовідведення у двох примірниках. Після узгодження проєкту на приєднання перший примірник залишається у виконавця послуги з централізованого водопостачання/централізованого водовідведення, а другий - повертається замовнику/споживачу.
- (66) У випадках відхилень проєктно-технічної документації від технічних умов та відповідних нормативних документів виконавець послуги з централізованого водопостачання / централізованого водовідведення протягом п'ятнадцяти робочих днів з дня отримання проєкту на приєднання має надати споживачу лист із зауваженнями та рекомендаціями щодо її доопрацювання або узгодити її із зауваженнями.
- (67) Ненадання споживачем виконавцю послуги з централізованого водопостачання / централізованого водовідведення доопрацьованої проєктно-технічної документації у тридцятиденний строк з дати отримання ним листа із зауваженнями та рекомендаціями є підставою для відмови у приєднанні.
- (68) По завершенню будівельних робіт з влаштування водопровідного вводу та водопровідних пристроїв необхідно здійснити їх прочищення, промивання, випробування, дезінфекцію та повторне промивання.
- (69) Роботи з підключення збудованої водопровідної мережі до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення виконуються виконавцем послуги з централізованого водопостачання / централізованого водовідведення на платній основі за окремим договором та при умові укладеного договору про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення. Якщо промитий трубопровід (водопровідний ввід) не було введено в експлуатацію протягом п'яти діб, даний трубопровід (водопровідний ввід) підлягає повторному промиванню.
- (70) Після закінчення робіт з підключення до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення складається акт щодо їх технічної готовності, який підписується замовником, представником виконавця послуги з централізованого водопостачання/централізованого водовідведення, іншими зацікавленими сторонами в установленому законодавством порядку та разом з виконавчою документацією передається виконавцю комунальної послуги на зберігання, а другий примірник акта - замовнику.
- (71) У разі зміни цільового призначення приміщення та/або запланованих змін господарської діяльності споживачів, якщо вони ведуть до зміни обсягів спожитої питної води та скидів стічних вод, у місячний строк споживачі до дати виникнення змін надають виконавцю послуги з централізованого водопостачання / централізованого водовідведення заяву та відповідні документи для одержання технічних умов та внесення змін до договору.

(72) Новий споживач у семиденний строк після прийняття об'єкта повинен письмово повідомити виконавця послуги з централізованого водопостачання / централізованого водовідведення про прийняття на себе зобов'язань щодо отримання послуг з централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення та переукладання акта розмежування майнової належності та експлуатаційної відповідальності сторін.

(73) Водопровідні мережі, що підводять воду для поливання, повинні мати запірні вентиля та вузли комерційного обліку в місці приєднання до систем централізованих питного водопостачання.

(74) У разі неможливості скиду стічних вод з території споживача у систему централізованого водовідведення самопливом застосовуються станції перекачування стічних вод. Для їх спорудження споживачі мають звернутися до виконавця послуги з централізованого водопостачання/централізованого водовідведення для одержання технічних умов на проєктування та узгодження проєкту.

4.2.4. Ціна

(75) Пунктом 7 розділу III Правил № 190 визначено, що собівартість послуг з підготовки технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення визначається на підставі обґрунтованих трудовитрат, вартості одного людино-дня, виходячи із складності об'єкта підключення та категорії споживача.

(76) ТОВ «БІЛОЦЕРКІВВОДА» з 05.04.2021 введено в дію розрахунок вартості робіт по підготовці та видачі технічних умов на підключення до систем водопроводу, каналізації ТОВ «БІЛОЦЕРКІВВОДА» **«Інформація, доступ до якої обмежено»** (для населення), згідно якого вартість робіт по підготовці та видачі технічних умов становить:

- водопостачання – 921,60 грн з ПДВ;
- водовідведення – 921,60 грн з ПДВ

(77) При виконанні робіт по підготовці та видачі технічних умов на підключення до систем водопроводу, каналізації (для населення) у листопаді, березні застосовується розрахунок вартості робіт по підготовці та видачі технічних умов на підключення до мереж водопроводу, каналізації ТОВ «БІЛОЦЕРКІВВОДА» **«Інформація, доступ до якої обмежено»** з $K = 1,1$, згідно якого вартість вказаних послуг становить:

- водопостачання – 962,70 грн з ПДВ;
- водовідведення – 962,70 грн з ПДВ.

(78) При виконанні робіт по підготовці та видачі технічних умов на підключення до систем водопроводу, каналізації (для населення) у грудні, січні, лютому застосовується розрахунок вартості робіт по підготовці та видачі технічних умов на підключення до мереж водопроводу, каналізації ТОВ «БІЛОЦЕРКІВВОДА» **«Інформація, доступ до якої обмежено»** з $K = 1,2$, згідно якого вартість вказаних послуг становить:

- водопостачання – 1002,60 грн з ПДВ;
- водовідведення – 1002,60 грн з ПДВ.

(79) ТОВ «БІЛОЦЕРКІВВОДА» з 05.04.2021 введено в дію розрахунок вартості робіт по підготовці та видачі технічних умов на підключення до систем водопроводу, каналізації ТОВ «БІЛОЦЕРКІВВОДА» **«Інформація, доступ до якої обмежено»** (для юридичних осіб та установ), згідно якого вартість робіт по підготовці та видачі технічних умов становить:

- водопостачання – 1779,60 грн з ПДВ;
- водовідведення – 1779,60 грн з ПДВ.

(80) При виконанні робіт по підготовці та видачі технічних умов на підключення до систем водопроводу, каналізації (**для юридичних осіб та установ**) у листопаді, березні застосовується розрахунок вартості робіт по підготовці та видачі технічних умов на підключення до мереж водопроводу, каналізації ТОВ «БІЛОЦЕРКІВВОДА» **«Інформація, доступ до якої обмежено»** з К = 1,1, згідно якого вартість вказаних послуг становить:

- водопостачання – 1879,20 грн з ПДВ;
- водовідведення – 1879,20 грн з ПДВ.

(81) При виконанні робіт по підготовці та видачі технічних умов на підключення до систем водопроводу, каналізації (**для юридичних осіб та установ**) у грудні, січні, лютому застосовується розрахунок вартості робіт по підготовці та видачі технічних умов на підключення до мереж водопроводу, каналізації ТОВ «БІЛОЦЕРКІВВОДА» **«Інформація, доступ до якої обмежено»** з К = 1,2, згідно якого вартість вказаних послуг становить:

- водопостачання – 1978,80 грн з ПДВ;
- водовідведення – 1978,80 грн з ПДВ.

(82) Вищевказані розрахунки, які були введені в дію з 05.04.2021 **не змінювалися** протягом 2022, 2023 років, **та діяли станом на 13.03.2024** (дата надання відповіді на вимогу про надання інформації від 28.02.2024 № 60-02/829), при цьому в листопаді, березні, грудні, січні і лютому **кожного року** (для населення, юридичних осіб та установ) **діють розрахунки з коефіцієнтами** 1.1 (листопад, березень) та 1.2 (грудень, січень, лютий).

4.2.5. Складання переліку основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів) товарів (товарних груп)

(83) Відповідно до абзацу одинадцятого пункту 4 Правил № 190 **замовник послуг з централізованого водопостачання та водовідведення** - споживач або суб'єкт господарювання, який має намір здійснити будівництво або реконструкцію об'єкта будівництва з подальшим його приєднанням до систем централізованого водопостачання та водовідведення.

(84) Згідно з пунктом першим розділу III Правил № 190 приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення здійснюється відповідно до технічних умов, виданих виконавцем послуги з централізованого водопостачання / централізованого водовідведення, та розробленого і затвердженого в установленому порядку проекту на приєднання.

(85) Враховуючи вищезазначене, споживачі **«Інформація, доступ до якої обмежено»** не мають можливості вибору підприємства, яке надавало б послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в **«Інформація, доступ до якої обмежено»**, оскільки ТОВ «БІЛОЦЕРКІВВОДА» є єдиним товариством, яке надає вказані послуги в межах **«Інформація, доступ до якої обмежено»**, тобто споживачі можуть скористатися послугами лише ТОВ «БІЛОЦЕРКІВВОДА».

(86) Отже, єдиними учасниками ринків послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в територіальних межах **«Інформація, доступ до якої обмежено»** є:

- продавець (виконавець) – ТОВ «БІЛОЦЕРКІВВОДА», яке включено до зведеного переліку суб'єктів природних монополій з видом діяльності – централізоване водопостачання та централізоване водовідведення;
- покупці (замовники) – споживачі, які мають намір отримувати послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

4.3. Визначення товарних меж ринку

(87) У пункті 1.3 Методики визначено, що *товар* – це будь-який предмет господарського обороту, в тому числі продукція, роботи, послуги, документи, що підтверджують зобов'язання та права (зокрема цінні папери).

(88) *Товарні межі ринку* – товар (товарна група), сукупність схожих, однорідних предметів господарського обороту, в межах якої споживач за звичайних умов може перейти від споживання певного виду предметів господарського обороту до споживання іншого.

(89) Згідно з пунктами 5.1 та 5.3 Методики товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.

(90) Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється із переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи), за показниками взаємозамінності, якими зокрема є:

- подібність призначення, споживчих властивостей, умов використання тощо;
- подібність фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик, якісних показників тощо;
- наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи);
- відсутність суттєвої різниці в цінах;
- взаємозамінність товарів (товарної групи) з точки зору їх виробництва, тобто здатності виробників запропонувати нові товари на заміну існуючих.

(91) Стандартизованими товарами (товарними групами) можуть розглядатися товари, які мають єдину систему показників, параметрів, що характеризують товар, і у виробництві яких використовуються єдині чи однакові технічні стандарти, технічні умови, стандарти застосування тощо.

(92) Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення є стандартизованими.

(93) Споживач може отримати вказані послуги лише у суб'єкта господарювання, який їх надає виключно в межах балансової належності мереж водопостачання та водовідведення.

(94) Враховуючи споживчі, технічні, експлуатаційні властивості та характеристики, умови використання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, а також умови їх надання, вони не мають аналогів та не можуть бути замінені іншими послугами.

(95) Отже, централізоване водопостачання та централізоване водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення є послугами, які не мають замінників, а відтак у споживачів цих послуг відсутня альтернатива.

(96) За таких обставин, товарними межами ринку за показниками взаємозамінності, подібності призначення споживчих властивостей та умов використання товару є послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, які не мають товарів - замінників.

4.4. Визначення територіальних (географічних) меж ринку

(97) У пункті 1.3 Методики визначено, що *територіальні (географічні) межі ринку* – територія зі сферою взаємовідносин купівлі-продажу товару (групи товарів), в межах якої за звичайних умов споживач може легко задовольнити свій попит на певний товар і яка може бути, як правило, територією держави, області, району, міста тощо або їхніми частинами.

(98) Відповідно до пункту 6.1 Методики територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установаження мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів (товарної групи), що належить до групи взаємозамінних товарів (товарної групи), є неможливим або недоцільним.

(99) Пунктом 1.3 Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затверджених постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 22.03.2017 р. № 307 (надалі – Ліцензійні умови), визначено наступні терміни:

- централізоване водопостачання - господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, розподільних водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва, транспортування та постачання питної води;
- система централізованого водопостачання - комплекс об'єктів, споруд, водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва, транспортування та постачання питної води споживачам;
- система централізованого водовідведення (каналізація) - комплекс об'єктів, споруд, колекторів, каналізаційних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом відведення та очищення стічної води населених пунктів;
- місце провадження господарської діяльності з централізованого водопостачання - територія, у межах якої провадиться господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва, транспортування та постачання питної води, що зазначені в документах, які додаються до заяви про отримання ліцензії (з урахуванням змін до документів, поданих ліцензіатом в установленому цими Ліцензійними умовами порядку);
- місце провадження господарської діяльності з централізованого водовідведення - територія, у межах якої провадиться господарська діяльність із відведення та очищення стічної води за допомогою комплексу об'єктів, споруд, колекторів, каналізаційних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом, що зазначені в документах, які додаються до заяви про отримання ліцензії (з урахуванням змін до документів, поданих ліцензіатом в установленому цими Ліцензійними умовами порядку).

(100) З урахуванням зазначеного, характерною особливістю надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення є неможливість переміщення попиту географічно, оскільки необхідною умовою отримання даних послуг є наявність діючих систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

(101) При визначенні територіальних (географічних) меж ринку централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення враховано мінімальну територію, за межами якої придбання товару для споживачів є неможливим.

(102) Отримання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення можливе лише у суб'єкта господарювання, який провадить діяльність з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення на певній території.

(103) На території *«Інформація, доступ до якої обмежено»* відсутні конкуренти що надають послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення. Централізоване водопостачання та централізоване водовідведення проводиться виключно системою трубопроводів, які знаходяться на балансі ТОВ «БІЛОЦЕРКІВВОДА».

(104) Таким чином, територіальними (географічними) межами ринків послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення є межі розташування водопровідно-каналізаційних систем, які знаходяться на балансі ТОВ «БІЛОЦЕРКІВВОДА».

(105) При остаточному визначенні територіальних (географічних) меж ринку визначальною є менша здатність до переміщення або попиту, або пропозиції.

(106) Отже, територіальними (географічними) межами ринків послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення є територія *«Інформація, доступ до якої обмежено»*, де розташовані водопровідні та каналізаційні системи, які знаходяться на балансі ТОВ «БІЛОЦЕРКІВВОДА».

4.5. Проміжок часу, стосовно якого має визначатися становище суб'єктів господарювання на ринку – часові межі ринку

(107) У пункті 1.3 Методики визначено, що *часові межі ринку* – час стабільності ринку, тобто період, протягом якого структура ринку, співвідношення попиту та пропозиції на ньому істотно не змінюються.

(108) Відповідно до пунктів 7.1 та 7.2 Методики часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило - рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями і споживачами утворює ринок товару із сталою структурою.

(109) У випадках, коли період повного обороту авансованого капіталу у виробництві відповідного товару є більшим, ніж один рік, як часові межі ринку як правило визначається проміжок часу, який дорівнює від одного до трьох зазначених періодів обороту капіталу.

(110) Протягом періоду з квітня 2021 року (введення в дію розрахунку вартості робіт по підготовці та видачі технічних умов на підключення до систем водопроводу, каналізації ТОВ «БІЛОЦЕРКІВВОДА» *«Інформація, доступ до якої обмежено»*) по лютий 2024 (дата останньої відповіді ТОВ «БІЛОЦЕРКІВВОДА») ТОВ «БІЛОЦЕРКІВВОДА» залишалось єдиним виконавцем послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.

(111) Часовими межами досліджуваних ринків визначено період з квітня 2021 року по лютий 2024 року, тобто проміжок часу, протягом якого незмінними залишались структура ринків, співвідношення попиту і пропозиції на них.

4.6. Визначення потенційних конкурентів

(112) Згідно з пунктом 9.1 Методики потенційними конкурентами вважаються такі суб'єкти господарювання: які мають матеріально-технічну базу, кадри, технології тощо, але з різних причин не реалізують ці можливості; які виготовляють товари (товарні групи), що складають товарні межі ринку, але не реалізують їх на відповідному ринку; нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок.

(113) Згідно із положеннями статті 1 Закону України «Про природні монополії» *природна монополія* – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).

(114) Частиною першою статті 5 Закону України «Про природні монополії» визначено, що відповідно до цього закону регулюється діяльність суб'єктів природних монополій у сферах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

(115) Отже, ринки в даній сфері діяльності знаходяться в стані природної монополії, характерні ознаки якого визначені в абзаці першому частини другої статті 1 зазначеного закону.

(116) Внаслідок технологічних особливостей водопостачання та водовідведення, а також з огляду на обмеження, що пов'язані з територією розміщення (розташування) водопровідних та каналізаційних систем, конкуренція на ринках послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення – відсутня, тому потенційні конкуренти у Товариства відсутні.

4.7. Визначення бар'єрів для вступу на ринок

(117) У пункті 1.3 Методики визначено, що *бар'єри вступу на ринок* – обставини, які перешкоджають новим суб'єктам господарювання почати конкурувати на рівних із суб'єктами господарювання, що вже діють на певному товарному ринку.

(118) Відповідно до пункту 9.2 Методики, бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців; адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати, необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).

(119) Як було зазначено вище, ТОВ «БІЛОЦЕРКІВВОДА» включено до зведеного переліку суб'єктів природних монополій з видом діяльності – централізоване водопостачання та централізоване водовідведення; територія діяльності – Київська область.

(120) Відповідно до пункту 28 частини першої статті 7 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» діяльність у сфері централізованого водопостачання та централізованого водовідведення підлягає ліцензуванню.

(121) При цьому, внаслідок технологічних особливостей ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого

водовідведення, конкуренція на них відсутня.

(122) Отже, бар'єрами вступу на досліджувані ринки є адміністративні, економічні та організаційні обмеження, пов'язані із необхідністю отримання дозвільних документів побудови (модернізації) відповідної інфраструктури, що потребує значних капіталовкладень та тривалого часу.

4.8. Загальні висновки щодо визначення монопольного (домінуючого) становища

(123) Враховуючи викладене, ТОВ «БІЛОЦЕРКІВВОДА» в територіальних межах *«Інформація, доступ до якої обмежено»*, де розташовані водопровідні та каналізаційні системи, які знаходяться на балансі ТОВ «БІЛОЦЕРКІВВОДА», не має конкурентів на ринках послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, а відтак споживачі не мають можливості отримувати такі послуги від інших суб'єктів господарювання.

(124) Відповідно до абзацу другого частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо на цьому ринку у нього немає жодного конкурента.

(125) Таким чином, ТОВ «БІЛОЦЕРКІВВОДА» у період з квітня 2021 року по лютий 2024 року в межах *«Інформація, доступ до якої обмежено»*, де розташовані водопровідні та каналізаційні системи, які знаходяться на балансі ТОВ «БІЛОЦЕРКІВВОДА», має ознаки монопольного (домінуючого) становища на ринках послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.

5. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

(126) Діяльність у сфері надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в *«Інформація, доступ до якої обмежено»* протягом досліджуваного періоду з квітня 2021 року по лютий 2024 року регулювалась, зокрема:

- Законом України «Про питну воду та питне водопостачання» від 10.02.2002 № 2918-III (далі – Закон¹);
- Законом України «Про водовідведення та очищення стічних вод» від 12.01.2023 № 2887-IX;
- Законом України «Про метрологію та метрологічну діяльність» від 05.06.2014 № 1314-VII (далі – Закон³);
- Технічним регламентом засобів вимірювальної техніки, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 24.02.2016 № 163 (далі – Технічний регламент 1);
- Технічним регламентом законодавчо регульованих засобів вимірювальної техніки, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 13.01.2016 № 94 (далі – Технічний регламент 2);
- Правилами № 690;
- Правилами № 190.

(127) Підпунктом 6 частини першої статті 1 Закону³ визначено, що засоби вимірювальної техніки - засоби вимірювань, вимірювальні системи, матеріальні міри, стандартні зразки та будь-які частини засобів вимірювань або вимірювальних систем, якщо ці частини можуть бути об'єктом спеціальних вимог та окремого оцінювання відповідності.

(128) Підпунктом 7 частини першої статті 1 Закону³ визначено, що затвердження типу

засобу вимірювальної техніки - рішення призначеного органу з оцінки відповідності, прийняте на основі звіту про оцінку типу, про те, що тип засобу вимірювальної техніки відповідає встановленим вимогам і може використовуватися у сфері законодавчо регульованої метрології у спосіб, за якого він, як очікується, забезпечить надійні результати вимірювань протягом визначеного періоду часу.

(129) Підпунктом 23 частини першої статті 1 Закону³ визначено, що тип засобу вимірювальної техніки - сукупність засобів вимірювальної техніки того самого призначення, які мають один і той самий принцип дії, подібну конструкцію та виготовлені за тією самою технічною документацією.

(130) Технічний регламент 1 встановлює вимоги до засобів вимірювальної техніки та розроблений на основі Директиви 2014/32/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 26 лютого 2014 року про гармонізацію законодавства держав-членів стосовно надання на ринку вимірювальних приладів.

(131) Технічний регламент 2 встановлює вимоги, яким повинні відповідати засоби вимірювальної техніки, які призначені для застосування у сфері законодавчо регульованої метрології, коли вони надаються на ринку та/або вводяться в експлуатацію для виконання завдань, пов'язаних з вимірюваннями.

6. ОБСТАВИНИ, ЯКІ МІСТЯТЬ ОЗНАКИ ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ЗАХИСТ ЕКОНОМІЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ

(132) Відповідно до пункту 1 розділу III «Приєднання об'єктів до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення» Правил № 190 приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення здійснюється відповідно до технічних умов (додаток 2), виданих виконавцем послуги з централізованого водопостачання / централізованого водовідведення, та розробленого і затвердженого в установленому порядку проекту на приєднання.

(133) У пункті 9 розділу III «Приєднання об'єктів до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення» Правил № 190, визначено, що технічні умови повинні включати:

- місце та спосіб підключення до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення;
- обсяг та тиск води, режим водопостачання;
- обсяги, вид та показники якості стічних вод, що скидаються;
- рекомендовані матеріали труб та перелік арматури і обладнання на них, глибину залягання трубопроводів;
- місце встановлення приладів обліку води, їх діаметр, тип, параметри, вимоги до встановлення;
- умови для влаштування проміжного резервуара, насосів - підвищувачів тиску, регуляторів тиску та обмежувачів;
- графічний матеріал із нанесенням відповідних інженерних мереж, місця приєднання до них об'єкта, місце розмежування балансової належності;
- термін дії технічних умов.

(134) Пунктом 1 розділу V «Порядок обліку та визначення обсягів спожитих послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення» Правил № 190 визначено, що споживачі, які приєднані або мають намір приєднатися до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, зобов'язані забезпечити наявність у них засобів вимірювальної техніки, за умови їх відповідності вимогам Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність» та іншим нормативно-правовим актам, що містять вимоги до таких засобів вимірювальної

техніки.

(135) Разом з цим, додатком 2 до Правил № 190 затверджено технічні умови на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.

(136) Вищевказані технічні умови складаються з таких розділів:

- основні відомості, в яких відображається інформація про замовника;
- умови водопостачання, в яких зазначено потребу у воді, нормативні вимоги, місце підключення тощо;
- умови водовідведення в яких відображаються санітарно-технічні показники стічних вод, нормативні вимоги, місце приєднання, особливі умови.

(137) Відповідно до пункту 8 розділу «умови водопостачання» форми технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення (додаток № 2 до Правил № 190) зазначається: на водопровідному вводі комерційний облік обладнати водолічильником (вказується місце установки, тип лічильника, діаметр).

(138) При цьому, статтею 41 Закону¹ встановлено, що підприємства питного водопостачання незалежно від форми власності ведуть первинний контроль якості питної води та здійснюють комерційний облік послуг з централізованого питного водопостачання, безстроково зберігають первинні дані та безоплатно надають їх центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері житлово-комунального господарства, міністерствам, іншим центральним органам виконавчої влади в межах їх повноважень, визначених законами України.

(139) Облік у сфері питного водопостачання здійснюється підприємствами питного водопостачання і споживачами за допомогою технічних засобів, що відповідають вимогам технічних регламентів.

(140) Згідно з частиною першою та четвертою статті 8 Закону³ визначено, що у сфері законодавчо регульованої метрології застосовуються засоби вимірювальної техніки, які відповідають вимогам щодо точності, регламентованим для таких засобів, у встановлених умовах їх експлуатації.

(141) Законодавчо регульовані засоби вимірювальної техніки дозволяється застосовувати, випускати з виробництва, ремонту та в продаж і видавати напрокат лише за умови їх відповідності цьому закону та іншим нормативно-правовим актам, що містять вимоги до таких засобів вимірювальної техніки.

(142) Для обліку обсягу споживання послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення споживачами можуть встановлюватися **будь-які засоби обліку води, які занесені до Реєстру затверджених типів засобів вимірювальної техніки**, затвердженого наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України 13.07.2016 № 1161, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 03.08.2016 за № 1081/29211 (далі - Реєстр). Порядок ведення Реєстру визначає механізм формування та ведення Реєстру затверджених типів засобів вимірювальної техніки.

(143) Листом від 26.02.2024 № 1-03/09-693 (вх. Відділення від 27.02.2024 № 60-01/768) ТОВ «БІЛОЦЕРКІВВОДА» надало до Відділення 10 копій технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, виданих ТОВ «БІЛОЦЕРКІВВОДА» протягом, зокрема 2023 року.

(144) За результатами аналізу вищевказаних технічних умов, наданих

ТОВ «БІЛОЦЕРКІВВОДА» встановлено, що в пункті 8 розділу «умови водопостачання» технічних умовах на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення *«Інформація, доступ до якої обмежено»* вказано на водопровідному вводі комерційний облік обладнати *«на вводі приміщення: комерційний лічильник електромагнітний $Q_3-2,5 \text{ м}^3/\text{год}$, $d-15\text{мм}$; діапазон вимірювань $R = 800$; з опцією дистанційного зняття показників»* (метрологічний клас точності «D» **(найвищий)**).

(145) Вартість засобу вимірювальної техніки метрологічного класу «D» значно перевищує вартість засобу вимірювальної техніки метрологічного класу «A», «B» та навіть «C», які також занесені до Реєстру затверджених типів вимірювальної техніки.

(146) Інформація щодо вартості лічильників холодної води різних діапазонів вимірювання ($R=80$ (метрологічний клас точності B), $R=160$ (метрологічний клас точності C) та $R=800$ (метрологічний клас точності D)), використана з даних Інтернет-ресурсів, зокрема, даних АКВАТЕХ КОМФОРТ (головним напрямком яких є, зокрема продаж лічильників води) та ргоп UA що зафіксовано актами фіксації інформації від 15.03.2024 (для прикладу).

(147) Вартість лічильників холодної води виробництва, зокрема «Apator Rowogaz» у березні 2024 року становить:

R=80 (метрологічний клас точності B):

- лічильник холодної води 1/2" JS 1.6-02 Smart + Rowogaz (Польща) – **787,00 грн** (зі знижкою -6%);

R=160 (метрологічний клас точності C):

- лічильник холодної води 1/2" JS SMART C+(R 160) Rowogaz (Польща) – **1826,00 грн** (зі знижкою -6%);
- лічильник холодної води 3/4" JS-4-02 SMART C+ (R160) Rowogaz (Польща) – **2007,00 грн** (зі знижкою -6%);

R=800 (метрологічний клас точності D):

- ультразвуковий лічильник води PoWoGaz Ultrimis 2,5 DN15 – **11 041,98 грн.**

(148) За результатами аналізу цін, вартість лічильнику холодної води виробництва «Apator Rowogaz» діапазону вимірювання $R=800$ (метрологічний клас точності D), в порівнянні з вартістю лічильників холодної води діапазону вимірювання $R=80$ (метрологічний клас точності B) та навіть $R=160$ (метрологічний клас точності C), є вищою **на щонайменше 9034,98 грн**, тобто у понад 10 разів.

(149) Наведене свідчить, що вартість лічильнику холодної води діапазону вимірювання $R=800$ (метрологічний клас точності D), суттєво різниться у порівнянні з вартістю лічильників холодної води діапазону вимірювання $R=80$ (метрологічний клас точності B) та $R=160$ (метрологічний клас точності C).

(150) Однак, споживач має право самостійно обирати, зокрема діапазон вимірювання (клас точності) засобу обліку, з переліку занесених до Державного реєстру України засобів вимірювальної техніки із врахуванням вихідних даних, отриманих від виробника, та рекомендацій.

(151) Отже, чинними законодавчими актами у сфері централізованого водопостачання та централізованого водовідведення жодних обов'язкових вимог щодо встановлення лічильника води певного діапазону вимірювання $R=80$, $R=160$ та $R=800$ (метрологічного класу (зокрема, класу точності «B» «C», «D»)) **не передбачено**.

(152) Враховуючи наведене, чинними нормативно-правовим актами у сфері

централізованого водопостачання та централізованого водовідведення не передбачено обмежень діапазону вимірювання (класу точності) для засобів вимірювальної техніки, що встановлюються споживачами. Тобто, для обліку обсягу споживання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення споживачами можуть встановлюватися будь-які засоби обліку води, що занесені до Реєстру затверджених типів засобів вимірювальної техніки.

(153) При цьому, без виконання споживачем (замовником) встановлених ТОВ «БІЛОЦЕРКІВВОДА» в технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення *«Інформація, доступ до якої обмежено»* умов на водопровідному вводі комерційний облік обладнати *«на вводі приміщення: комерційний лічильник електромагнітний Qз–2,5 м³/год, d-15мм; діапазон вимірювань R = 800; з опцією дистанційного зняття показників» (метрологічний клас точності «D» (найвищий))*, що не передбачено чинними нормативно-правовими актами у сфері централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, споживач (замовник технічних умов) не зможе здійснити приєднання об'єкта до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, які знаходяться на балансі ТОВ «БІЛОЦЕРКІВВОДА», що в подальшому може призвести до неможливості отримання споживачем послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

7. КВАЛІФІКАЦІЯ ДІЙ ВІДПОВІДАЧА

(154) Встановлення ТОВ «БІЛОЦЕРКІВВОДА» в технічних умовах на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення умов щодо встановлення комерційного/розподільного електромагнітного засобу вимірювальної техніки з діапазоном вимірювання $R=800$ (метрологічний клас точності «D»), що не передбачено чинними нормативно-правовими актами у сфері централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, може призвести до додаткових витрат споживачів, які користуються послугами з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, та, як наслідок, до ущемлення їх інтересів при отриманні вказаних послуг (у зв'язку з обмеженням вибору засобу вимірювальної техніки та порівняно більшими витратами на засіб вимірювальної техніки необхідного діапазону вимірювання (класу точності)).

(155) Такі дії ТОВ «БІЛОЦЕРКІВВОДА» були б неможливими за умови існування значної конкуренції на ринках послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в межах *«Інформація, доступ до якої обмежено»*, де розташовані водопровідні та каналізаційні системи, які знаходяться на балансі ТОВ «БІЛОЦЕРКІВВОДА», адже в такому випадку споживачі мали б можливість обирати між кількома виконавцями, та, у разі ущемлення їх інтересів, обрали б іншого виконавця таких послуг.

(156) У випадку ж відсутності конкуренції на відповідних ринках і, як наслідок, відсутності у споживачів альтернативи щодо придбання таких послуг, інакше ніж у ТОВ «БІЛОЦЕРКІВВОДА», вищезазначені дії можуть призвести до настання негативних для споживачів наслідків.

(157) Таким чином, дії ТОВ «БІЛОЦЕРКІВВОДА», які полягають у встановленні в технічних умовах на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення умов щодо встановлення

комерційного/розподільного електромагнітного засобу вимірювальної техніки з діапазоном вимірювання $R=800$ (метрологічний клас точності «D»), що не передбачено чинними нормативно-правовими актами у сфері централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринках послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в межах **«Інформація, доступ до якої обмежено»**, де розташовані водопровідні та каналізаційні системи, які знаходяться на балансі ТОВ «БІЛОЦЕРКІВВОДА», що могло призвести до ущемлення інтересів споживачів, яке було б неможливим за умов існування значної конкуренції на цьому ринку.

У зв'язку з наведеним та керуючись статтями 7, 12¹ та 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 36 та 37 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року за № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 30 березня 2001 року за № 291/5482 (із змінами), пунктом 2 розділу II, пунктом 9 розділу VI та пунктом 1 розділу VII Порядку розгляду Антимонопольним комітетом України та його територіальними відділеннями заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 06 травня 1994 року за № 90/299 (зі змінами та доповненнями), адміністративна колегія Північного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Розпочати розгляд справи за ознаками вчинення товариством з обмеженою відповідальністю «БІЛОЦЕРКІВВОДА» (ідентифікаційний код юридичної особи **«Інформація, доступ до якої обмежено»**; **«Інформація, доступ до якої обмежено»**) порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринках послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в межах **«Інформація, доступ до якої обмежено»**, де розташовані водопровідні та каналізаційні системи, які знаходяться на балансі товариства з обмеженою відповідальністю «БІЛОЦЕРКІВВОДА», що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, яке було б неможливим за умов існування значної конкуренції на цьому ринку.

2. Доручити збирання та аналіз доказів у справі Третьому відділу досліджень та розслідувань.

Голова адміністративної колегії –
голова відділення

Олексій ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ